

Százmilliárdok tűntek el az országból

A külföldre menekített pénzek egy része korrupció révén keletkezhetett

Évi két-háromszáz milliárd forint vándorolt hazánkban külföldi bankszámlákra az elmúlt esztendőben a Blochamps pénzügyi tanácsadó becslése szerint. Ezeknek az összegeknek nagy hányada származhat korrupcióból. A korábbi években nemritkán harminc-negyen százalékkal voltak túlárazva a beruházások, azaz ekkora hányad vándorolt a zsebekbe.

CSÉCSI LÁSZLÓ

Felgyorsult az utóbbi öt-hat évben a hazai pénzek külföldre vándorlása – derül ki a Blochamps Capital felméréséből. Karagich István, a cég ügyvezető igazgatója szerint nehéz megmondani, hogy évente mekkora összeg hagyja el az országot, de nem tévedünk nagyot, ha ezt a pénzmenynységet kétszáz-háromszázmilliárd forint közé tesszük.

A szakember szerint a távozó pénzek nagy részét a vállalkozások és a lakosság legális megtakarítása teszi ki, de jelentős arányt képviselnek a korrupcióból származó jövedelmek is. – Tíz évvel ezelőtt még sokkal nehezebb volt külföldre menekíteni az adózás elől elrejtett pénzeket, mert nem voltak olyan olajozottan működő módszerek, mint manapság. Am hat-nyolc éve (és ehhez a kiszámíthatatlan adópolitika tevékenyen hozzájárult) már bevett dolog egy ügyvédi irodán keresztül offshore céget alapítani és azt hazai gazdasági társaságok működtetéséhez használni – változtak a változások okát Karagich István.

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL >

Becslése szerint a hazai befektetők külföldi számlákon tartott pénzeinek nagyságrendje meghaladja a hazai privátbanki számlákon tartott 2200 milliárd forintot, bár ennek az összegnek egy része immár „külföldi működő tőkeként” hazai fejlesztésekbe kerül vissza.

A korrupcióból származó jövedelmek megbecsülése egyébként meglehetősen nehéz, szinte lehetetlennek tűnik. A szakember szerint az elmúlt években a beruházások körülbelül tíz-negyven százaléka indokolatlan költséghányad volt. Vagyis a beruházások – a magánszektorban kevésbé, az államban nagyobb mértékben – ennyivel voltak túlárazva. Ez a hatalmas összeg nem került be az adott fejlesztésbe, hanem más egyéni vagy csoportos érdekeket szolgált.

A Blochamps becslése szerint a korrupcióból származó pénzeknek csaknem a fele landol az országhatáron kívül. Márpedig Karagich szerint egyáltalán nem mindegy, hogy az illegálisan szerzett pénzeket külföldre menekítik-e a korrupcióban érintettek, vagy itthon használják fel. A szakember fanyarul jegyezte meg: amennyiben hazánkban marad a pénz, a vásárlások során előbb-utóbb visszakérül a rendszerbe, s ha másképp nem, de forgalmi adó formájában idővel az állami bevételekbe is beépül, a határon túlra vándorló pénzek azonban elvesznek Magyarországra számára, hiszen nem járulnak hozzá a fo-

LÉPHÁFT PÁL RAJZA

gyasztáshoz. – Sajnos manapság gyakran adnak el hazánkban cégeket úgy, hogy a vételár az országhatárt még messziről sem „látja”, mert két offshore számla között áramlik a pénz – jegyezte meg a szakember.

Persze a külföldi számlákon nem csak illegálisan szerzett pénzek hevernek, sok hazai ügyfél teljesen racionális üzleti megfontolás alapján helyezi el a megtakarításait egy részét nyugati vagy ázsiai pénzintézeteknél. – Ha valakinek van 100-200 millió forint mozgatható megtakarítása egy magyarországi számlán, feltételezhető, hogy legalább ennyi megtakarítást tart külföldi számlán is – állítja Karagich. – Jellemzően

azokról van szó, akik vállalkozásaikból szerzett pénzeiket igyekeznek az adófeltételek optimalizálása vagy a földrajzi adottságokból származó kockázatok mérséklése érdekében különböző számlákon tartani – tette hozzá a szakember.

Ezeket a valóban vagyonos privátbanki ügyfeleket (akik egyébként is kevesen vannak) egyre nehezebben tudják megtartani a hazai bankok. Ráadásul a külföldi anyabankkal rendelkező pénzintézetek egyre inkább hajlanak arra, hogy a több millió eurós, kiemelt magyar ügyfeleiket főként külföldön szolgálják ki. Ez azt jelenti, hogy a privátbanki ügyféllel hazánkban egy tanácsadó tartja a kapcsolatot, de a fontosabb, nagy-

szabású döntéseket már frankfurti, bécsi, londoni vagy milánói helyszíneken vitatják és hozzák meg az érintettek. A szakember szerint a jelenlegi tendenciák folytatódása esetén a hazai bankok inkább a 20-100 milliós megtakarítással rendelkező, kiemelt ügyfeleket tudják megtartani. Ez már csak azért is könnyebb számukra, mert az ekkora vagyonnal bíró ügyfelek nyugaton nem is férnek bele a klasszikus privátbanki kategóriába, ott a kiemelt ügyfeleket elválasztó határ valahol egymillió dollár körül húzódik. Karagich István szerint még nagyon sok mindennek változnia kell hazánkban ahhoz, hogy a vagyonos rétegek ne külföldön ke-

ressenek biztos helyet a pénzügyi részének. Az állami vagyon elmúlt években tapasztalt elherdálása például rengeteget rontott az emberek gazdasági, üzletelési, adózási morálján.

Mivel a vezetők kifogásolható gondossággal bántak a közvagyonnal, a lakosság körében egyre inkább kurucos virtusnak tűnt az adóelkerülés, és a pénzek suba alá rejtése. Az adóamnesztia kudarcra is arra utal, hogy a kormányzati intézményrendszernek előbb magán kell példát mutatnia elsősorban a korrupció kezelésével, s mind a lakosság, mind az üzleti élet szereplőinek kiszámítható adózási struktúra felépítésével.

– Nem használt a pénzügyi, a bizalmi vagy a szolgáltatási kultúra épülésének, hogy tavaly óta számos esetben derült fény arra, hogy 2007–2009 között több hazai bank privátbanki szolgáltatása hagyott kívánnivalót maga után, sőt számos esetben még az értékesítő sem értette igazán azt a terméket, amit az értékesítési hajszaiban megpróbált rábeszélni az ügyfelére – tette hozzá Karagich. – Sajnos az idei év sem mindig segített a kölcsönös bizalom építésében a bank és az ügyfelek között, hiszen a felületes ismeretekkel szerződő ügyfelek nemcsak arra ébredtek rá, hogy korábban nem ismertették velük megfelelően a kockázatokat, de most szembesültek azzal is, hogy a pénzintézeteknek jogi lehetőségük van a szerződések egyoldalú módosítására is – jegyezte meg a szakember.